

EGE'DE DENİZDEN YAPILAN YASA DIŞI GÖÇ VE GÖÇMEN PROFİLLERİ,
GÖÇMENLERİN GELECEĞE YÖNELİK BEKLENTİLERİ VE ÖNGÖRÜLER
EGE'DE DENİZDEN YAPILAN YASA DIŞI GÖÇ
VE GÖÇMEN PROFİLLERİ, GÖÇMENLERİN GELECEĞE
YÖNELİK BEKLENTİLERİ VE ÖNGÖRÜLER

Yazar : M. Zeki BODUR*

Öz

Bu çalışmanın amacı; Ege'de denizden yapılan yasa dışı göçte yakalanan yasa dışı göçmenlerin, genel görünümelerini, hedef ve kaynak ülke bilgilerini belirlemek, göçmenlerin geleceğe yönelik düşüncelerini ve beklentilerini ortaya çıkararak, yasa dışı göçün geleceğine yönelik öngörülerde bulunmaktır.

Ülkemizde yasa dışı göç konusunda birçok araştırma bulunmasına rağmen denizden yapılan yasa dışı göç ve göçmenlerin genel görünümüne ilişkin daha kapsamlı bir çalışma yapılmasına ihtiyaç bulunmaktadır. Bu çalışmada öncelikle göçmenlerin genel görünüşleri altı ay süreli yapılan bir araştırma neticesinde tespit edilmiş ve bu sonuçlara istinaden elde edilen verilerden yasa dışı göçün temel nedenlerine ve geleceğine yönelik öngörülerde bulunulmaya çalışılmıştır.

Mevcut verilere göre yasa dışı göç, başta küreselleşmenin tehditettiği olumsuz şartların değişmemesi halinde geleceğe yönelik olarak hızlanarak devam edecektir. Geleceğe yönelik öngörülerde bulunabilmek için öncelikle benzer nedenlere sahip olan "Kavimler Göçü'nün" neden ve sonuçları, günümüzdeki yasa dışı göç olayı ile karşılaştırılarak analiz edilmesi gereklidir. Yasa dışı göçün günümüzde birçok ülkenin yapmış olduğu gibi kolluk kuvvetleri gibi zorlayıcı tedbirlerle önlenemeyeceği gözden kaçırılmamalı, bu tür tedbirlerin gelecekte başka bir şekilde patlamaya neden olacağı dikkate alınmalıdır.

***Anahtar Kelimeler:** Yasa dışı göç, denizden yasa dışı göç, göçmen, göçmen görünümü, güzergâh.*

***Illegal Migration Through Aegean Sea, Profiles
and Expectations of the Migrants and Estimations***

Abstract

This study aims at finding the general profile of the illegal migrants interdicted during their attempt to illegally migrate through Aegean Sea in Turkey, determining their target and source countries, revealing their opinions and expectations concerning future and making estimations for the future of the illegal migration.

Despite the presence of various studies and researches on migration in our country, the literature hosts no study concerning the illegal migration conducted by way of sea and the general profile of the illegal migrants. In this study, firstly the general profile of the illegal migrants have been determined as a result of a six-month study and then foresights have been

* Sahil Güvenlik Komutanlığı Denetleme ve Değerlendirme Başkanlığı, Denetleme Grup Bşk. Dz.Alb., E-posta: mzbodur@yahoo.com.

**EGE'DE DENİZDEN YAPILAN YASA DIŞI GÖÇ VE GÖÇMEN PROFİLLERİ,
GÖÇMENLERİN GELECEĞE YÖNELİK BEKLENTİLERİ VE ÖNGÖRÜLER**

developed for the fundamental causes and future of the illegal migration on the basis of the data collected.

Existing data on illegal migration points out that the illegal migration will follow a speedily rising trend in case the existing conditions, particularly globalization process prevail. In order to make estimations for future, it is necessary to find out the cases and consequences of "the migration of tribes" which occurred due to same reasons and compare them with those of today's illegal migration events. It should be kept in mind that illegal migration can not be prevented through deterrent powers such as law enforcement units, as it is in many countries today. The fact that such measures would cause an outburst in different ways in the future should also be taken into consideration.

Key Words: *Illegal migration, illegal migration by way of sea, illegal migrant, profile of the illegal migrants.*

Giriş

21 inci yüzyıl, milyonlarca kiőiyi kapsayan göç ve iltica hareketlerinin yoğun yaşandığı bir dönem olmuş ve olmaktadır. Mevcut verilere göre, dünyada bugün yaşanan Şartların gelecekte de değişmemesi halinde, bu durumun geleceğe yönelik olarak hızlanarak süreceği değerlendirilmektedir. Dünyada meydana gelen siyasi, sosyal, ekonomik ve doğal felaketlerin etkisi ile ortaya çıkan bu durum, geçmişte olduğu gibi, bugün de dünyanın ve insanlığın en temel sorunlarından biri olarak yerini korumaktadır. Bahse konu husus dünyadaki gelişmiş tüm ülkeleri etkilediği gibi bu ülkelere coğrafi olarak yakın olan veya transit geçiş yolu üzerinde bulunan ülkeleri de etkilemeye devam etmektedir. Özellikle 1980'li yılların ikinci yarısından sonra baőlayan küreselleşmenin etkisi ile ekonomik, siyasi, sosyal ve çevresel tehditlere ilave olarak, bu ülkelerdeki iç savaş, savaş, terörizm ve insan hakları ihlalleri de birçok insanı bulunduğu yeri/ülkeyi terk etmeye zorlamıőtır. Bu çerçevede, az gelişmiş ve geliőmekte olan ülkelerdeki ekonomik ve siyasi çalkantılar ile ulusal ve uluslararası çıkar çatıőmaları, iç savaőlar, doğal afetler, iklim deđiőiklikleri, kıtlık, açlık, salgın hastalıklar (Terzioğlu, 2002, s.1) milyonlarca insanı, üzerinde yaşadıkları toprakları yasal ve yasal olmayan yollardan terk etmeye mecbur bırakmıőtır. Bütün bunların neticesinde meydana gelen bölgesel ve kıtasal göç hareketleri, bugün milyonlarca insanı da içine alan küresel bir sorun haline dönüőmüőtür.

Ülkemiz de küreselleşmenin etkisi ile dünyada meydana gelen gelişmelerden, doğrudan etkilenmiş, bu bağlamda ya büyük çaplı göç ve iltica hareketlerine hedef ülke olmuş ya da başta Avrupa ülkeleri olmak üzere diğer ülkelere yönelik yasa dışı göçte tercih edilen transit bir ülke (Dışişleri Bakanlığı, 2010, s.1) konumuna gelmiştir. Bu kapsamda, bahse konu yasa dışı göç olayının geleceğe yönelik öngörülerde bulunularak ülkemiz açısından değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu değerlendirmenin yapılması, yasa dışı göçün, gerek ülkemize olan siyasi ve ekonomik etkilerinin belirlenmesi, gerekse ülke güvenliği ve asayışı ile sosyal ve sosyolojik etkilerinin belirlenmesi ve ülkenin buna hazırlıklı olması açısından önem arz etmektedir.

Bu makalenin konusu kapsamında denizden yasa dışı göç olayı dikkate alınarak ülkemizden özellikle deniz yolu ile Avrupa'ya yönelik yasa dışı göç olayı üzerinde durulacak, hedef ülke pozisyonu hakkında herhangi bir yorumda bulunulmayacaktır. Ayrıca yazında sık olarak karşılaşılan insan ticareti ayrı bir inceleme konusu olduğundan makale kapsamında herhangi bir değerlendirme yapılmamıştır. Ancak yasa dışı göç yapan mağdurların zaman zaman insan ticareti yapan kişi ve örgütlerin eline düştükleri de bilinmektedir.

1. Ülkemizde Denizden Yapılan Yasa Dışı Göçün Güzergâhları ve Mevcut Durumu

Yasa dışı göçün coğrafyaya bağlı olduğu günümüzde birçok ülke tarafından kabul edilen bir gerçektir. Ülkemiz de bulunduğu coğrafyaya bağlı olarak, özellikle Asya ve Afrika kıtasından gelen yasa dışı göçün gerçekleştiği güzergâhın transit olarak geçiş yolu olarak üzerinde bulunmaktadır. Bu çerçevede, yasa dışı göç ve insan kaçakçılığı ülkemiz açısından da dünya üzerinde mevcut şartlara bağlı olarak her geçen yıl artış göstermekte, yasa dışı göçmenler ülke güvenliği ve kamu düzenine karşı tehdit oluşturmakta ve ülkemizin uluslararası platformda saygınlığını zedeleyerek menfaatlerimize zarar vermektedir.

Son yıllarda artan yasa dışı göç olaylarında, özellikle deniz yolu ile yasa dışı göç ve insan kaçakçılığı olaylarında da önemli bir artış meydana gelmiş, bu durum birçok yasa dışı göçmenin hayatını tehdit ettiği gibi ve ülkemizin güvenliğini ve ulusal çıkarlarını da tehdit eden boyutlara ulaşmıştır. Deniz yoluyla yasa dışı göç, maliyeti az ancak karı

çok olan bir sektör olduğundan bu işi yapan organize suç örgütleri tarafından yasa dışı göç yolları arasında daha fazla tercih edilen bir yöntem olarak (Terzioğlu, 2002, s.2) karşımıza çıkmaktadır. Yasa dışı göçmenleri buldukları çeşitli ülkelerden alarak hedef ülkeye ulaştıran ulusal ve uluslararası çapta örgütlenen yasa dışı göç organizatörleri, faaliyetlerini her geçen gün değişen yöntemlerle sürdürmekte, bu çerçevede büyük miktarlarda kara para elde etmektedirler.

1.1. Ülkemizden Geçen Yasa Dışı Göç Güzergâhları ve Kaynakları

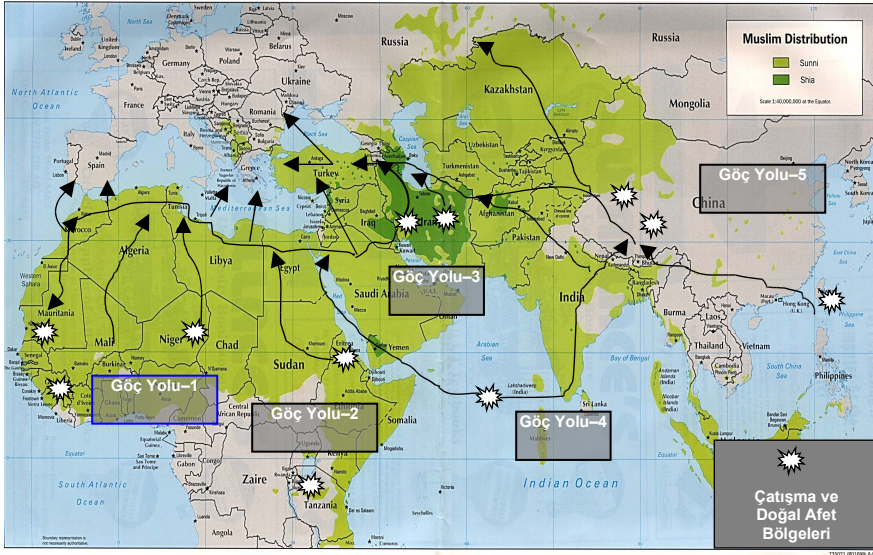
Türkiye, hem transit göç güzergâhı üzerinde bulunarak, yasa dışı/düzensiz göçte özellikle Avrupa'ya yönelik transit geçiş ülkesi pozisyonunda bulunurken, hem de bazı Asya ve Afrika ülkelerinin vatandaşları tarafından hedef ülke durumuna gelmiştir. Asya, Afrika ve Avrupa kıtasının merkezinde sayılabilecek bir noktada bulunan ülkemiz, küresel göç hareketleri içinde, özellikle Orta Doğu, Orta Asya, Uzak Doğu ve Afrika'nın bir bölümü için geçiş yolu, göçmenler için bir nevi "İleri Harekât Üssü/Noktası" olarak kullanılmaktadır. Askeri Terimler Sözlüğünde (Military Glossary, 2010) askeri bir terim olan ileri üs/harekât üssü tanımı, "özel operasyonlar amacıyla genellikle dost ülkede veya deniz üzerinde bir noktada komuta ve kontrol veya iletişim veya eğitim ve taktik harekate destek sağlamak için kurulan yer." olarak yer almıştır. Bu husus, organize suç örgütleri ve göçmenler açısından ele alındığında, ülkemiz Avrupa'ya karşı bir "Yasa Dışı Göç İleri Harekât Üssü" konumuna gelmektedir. Bu çerçevede, göçmenlerin hedef ülke olarak gördükleri "Avrupa'ya Yönelik Yasa Dışı Göç Güzergâhları" Harita-1'de olduğu gibidir.

Bu kapsamda Harita-1 incelendiğinde özellikle Afrika'dan Avrupa Birliği (AB) Ülkelerine yönelik yasa dışı göçün, gerek Kuzey Afrika sahillerinden doğrudan gerekse Türkiye üzerinden kara ve deniz yolu kullanılarak dolaylı olarak gerçekleştirilmekte olduğu görülmektedir. Harita'dan da görüleceği üzere Avrupa'ya yönelik olarak Asya ve Afrika kaynaklı, 5 göç yolunun kullanılmakta olduğu bilinmektedir. Buna göre, Kuzey Batı Afrika'dan İspanya ve Portekiz'e (Göç Yolu-1), Kuzey Orta Akdeniz bölgesinden (Libya-Mısır) İtalya, Fransa ve Malta'ya (Göç Yolu-2), Doğu Akdeniz bölgesinden ise Mısır

**EGE'DE DENİZDEN YAPILAN YASA DIŞI GÖÇ VE GÖÇMEN PROFİLLERİ,
GÖÇMENLERİN GELECEĞE YÖNELİK BEKLENTİLERİ VE ÖNGÖRÜLER**

ve Türkiye üzerinden (Göç Yolu-3) Yunanistan'a kara ve deniz yolu ile yasa dışı göç yapılmaktadır. Ayrıca Somali ve Etiyopya üzerinden ise, (Göç Yolu-4) önce deniz yoluyla Pakistan ve İran'a oradan da kara yolu ile Rusya Federasyonu (RF) veya Türkiye üzerinden doğrudan Avrupa'ya, kara-deniz yoluyla, Afrika kaynaklı yasa dışı göç yapılmaktadır. Asya kaynaklı yasa dışı göç güzergâhı (Göç Yolu-5) incelendiğinde ise, göçün yoğunluklu olarak Orta Asya üzerinden kara yolu ile RF ve Türkiye güzergâhı kullanılarak Avrupa'ya yönelik gerçekleştirilmeye çalışıldığı bilinmektedir. (İçduygu, s.10)

Harita-1: Avrupa'ya Yönelik Yasa Dışı Göç Güzergâhları
(Anonymous 2010a)

AB içinde yasa dışı göç en fazla, Afrika'nın kuzeybatı ülkelerinden (Fas-Batı Sahra-Moritanya-Cezayir) İspanya kıyılarına, Orta Akdeniz'de ise Tunus ve Libya üzerinden İtalya ve Malta kıyılarına, Doğu Akdeniz'de ise Mısır ve Türkiye üzerinden Yunanistan kıyılarına yönelik denizden yasa dışı göç olayları görülmektedir. Bu çerçevede AB tarafından, bahse konu göç yollarına yönelik olarak başta AB'nin güney ülkelerini oluşturan ülkeler (İspanya, Fransa, İtalya, Malta

*EGE'DE DENİZDEN YAPILAN YASA DIŞI GÖÇ VE GÖÇMEN PROFİLLERİ,
GÖÇMENLERİN GELECEĞE YÖNELİK BEKLENTİLERİ VE ÖNGÖRÜLER*

ve Yunanistan) olmak üzere doğu sınırlarındaki ülkelerde yoğun sınır güvenliği alınmaktadır.

Ayrıca ülkemiz, elde edilen verilere göre Harita-1'de görülen göç yolu ve çevresindeki ülkeler üzerinden, başta Moritanya, Somali, Mali, İran, Irak, Afganistan, Pakistan, Bangladeş ve Filistin olmak üzere Asya ve Afrika'nın her ülkesinden her yıl ciddi rakamlarda göç almakta, transit geçiş ülkesi olarak Avrupa Birliği ve gelişmiş diğer ülkelere yasa dışı göç ileri harekât üssü olarak kullanılmaktadır.

1.2. Denizden Yasa Dışı Göçe Neden Olan Etkenler

Küreselleşmenin beraberinde getirdiği olumsuzluklardan kaynaklı uluslararası göç hareketlerinin, dünyanın her tarafına yayılması, göçmen kaçakçılığı suçunun artmasında organize suç örgütleri açısından da uygun ortam oluşturmuştur. 2001 yılından sonra özellikle 11 Eylül sonrasındaki olaylara bağlı olarak meydana gelen iç savaşlara bağlı terör eylemleri de göç eden insanlarda güvenlik ve yaşam sorunlarını ortaya çıkarmıştır. Bu hususa en iyi örneklerin Irak işgali, Filistin, Afganistan, Pakistan ve Somali'de yaşanan iç savaş ve terör olduğu değerlendirilmektedir. Bu ülkelerin ortak özelliklerine bakıldığında ise tümünde bölgesel savaş ya da ülke içindeki iç savaş sonrasında ortaya çıkan güvenlik ve yaşam tehlikesi bulunmaktadır.

Günümüzde, iklim değişiklikleri ve doğal afetlerde yasa dışı göçü tetikleyen etkenlerin başında gelmektedir. Uzak Doğu'daki devletler açısından bakıldığında ise doğal afetlerin sonucunda meydana gelen sel, deprem ve depreme bağlı tsunaminin etkisi ile binlerce insan, yaşadığı toprakları bırakarak göç etmeye başlamış, ayrıca bölge devletleri içindeki iç karışıklıklar da göçü artıran nedenler arasında kendini göstermiştir. Burma'da yaşanan tsunami, Endonezya'da yaşanan deprem bölge insanının yaşadığı yerleri terk etmesine neden olmuş, bütün bu felaketlerin sonucunda ortaya çıkan salgın hastalık ve kıtlık sorunları da göçü tetikleyen nedenlere katkıda bulunmuştur.

Uluslararası göçün en önemli etkenlerinden biri de, dünya ticaretinin, iletişiminin ve ulaşımının küreselleşmesidir. Bu kapsamda değerlendirildiğinde göçmenler açısından gerek küresel iletişim ortamında gördükleri, gerekse daha önceden göç eden arkadaşları vasıtasıyla elde ettikleri bilgiler, kendi ülkelerindeki yaşama şartlarını

*EGE'DE DENİZDEN YAPILAN YASA DIŞI GÖÇ VE GÖÇMEN PROFİLLERİ,
GÖÇMENLERİN GELECEĞE YÖNELİK BEKLENTİLERİ VE ÖNGÖRÜLER*

sorgulamalarına yol açmıő, elde ettikleri sonuç ise göçmenleri daha iyi koőullarda yaőamak üzere buldukları ülkeyi terk etmeye özendirmiőtir. Ayrıca bahse konu bu iletişim kolaylıklarına ilaveten çağımızdaki alternatif ulaőım araçlarının çokluğu da yasa dışı göçü kolaylaőtıran etkenler arasında olduğu değerlendirilmektedir.

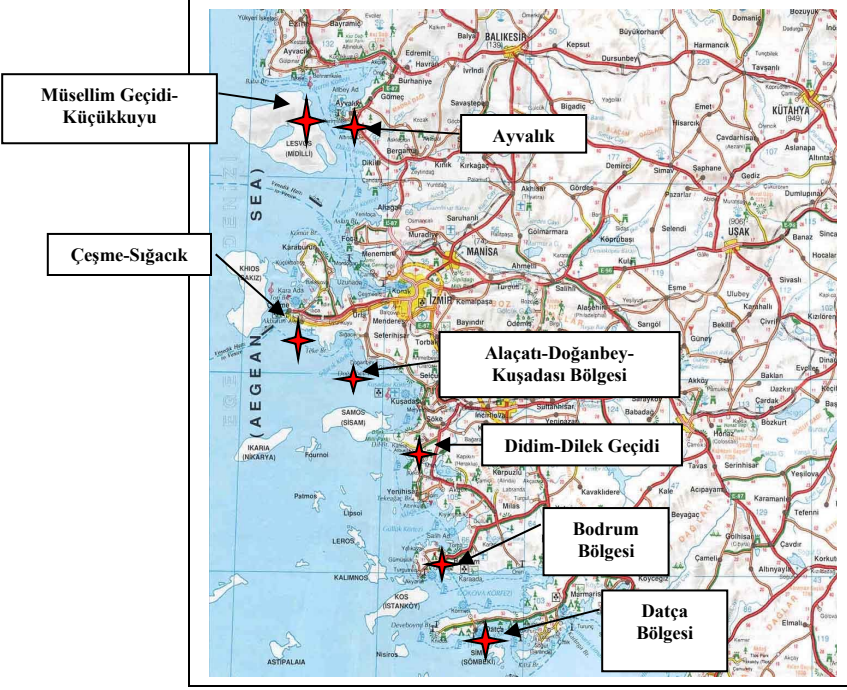
Küresel düzeyde göçe neden olan etkenlerin başında gelen bir neden de kaynakların ve zenginliğin, güneydeki fakir ülkelerden kuzeydeki zengin ülkelere akmasıdır. Bu kapsamda ticaretin küreselleőmesi, göçü de kendine benzetmiőt, bu duruma paralel olarak ticaret nasıl hareket ediyorsa, nüfus hareketleri de fakir olan bölgelerden zengin olan bölgelere akarak aynı rotayı takip etmiştir.

1.3. Ege Denizindeki Yasa Dışı Göç Güzergâhları

Ege Bölgesi'nde yoğun olarak kullanılan çıkış/kaçış noktaları Harita-2'de gösterilmiőtir. Buna göre baőtta Saros Körfezi, Müsellim Geçidi, Küçükkuyu, Ayvalık, Çeőme, Sığacık, Alaçatı, Doğanbey, Kuőadası, Dilek Geçidi, Didim, Bodrum ve Datça yasa dışı geçiőlerde çıkış yeri olarak kullanılmaktadır. (İçduygu, s.12) Bu mevkiilerin ortak özelliklerinin Ege'de AB topraklarına yakın sayılabilecek kıyı Őeritleri olduğu bilinmektedir.

**EGE'DE DENİZDEN YAPILAN YASA DIŞI GÖÇ VE GÖÇMEN PROFİLERİ,
GÖÇMENLERİN GELECEĞE YÖNELİK BEKLENTİLERİ VE ÖNGÖRÜLERİ**

Harita-2: Ege Denizi Yasa Dışı GÖç Güzergâhları (Anonymous 2010b)

Avrupa'ya yönelik yasa dışı göç, Afrika kuzeyinden olduğu gibi Türkiye'den de -genellikle transit göç ağırlıklı olarak- Ege ve Akdeniz Bölgesi'nden bazen büyük bir gemi bazen de lastik bot, süratli hız tekneleri ve özel yat çıkıŐlarıyla gerçekteşmektedir. Ancak alınan önlemler neticesinde her geçen yıl, Türkiye'den çıkarak AB'ye ulaşan yasa dışı göçmen gemisi ve tekne sayısı azalmakta, buna karşın kolluk kuvvetlerince yakalanan lastik bot/süratli bot sayısı artmaktadır. Bu durum göçmen kaçakçılığında geçmiş yıllarda sıkça kullanılan büyük gemilerin kullanılmadığını açıkça göstermektedir. Bu çerçevede göçmenlerin uzun deniz geçiŐi yerine en kısa yoldan hedef ülkeye gitmek istedikleri, bunun içinde kısa deniz geçiŐlerini tercih ettikleri, ayrıca geçiŐler içinde süratli bot/temini kolay olan deniz vasıtalarının kullanıldığı, botların ise hem kürekli hem de motorlu olduğu tespit edilmiştir.

Yasa dışı göçmenlerin yakalandıkları bölgeler dikkate alınarak

*EGE'DE DENİZDEN YAPILAN YASA DIŞI GÖÇ VE GÖÇMEN PROFİLLERİ,
GÖÇMENLERİN GELECEĞE YÖNELİK BEKLENTİLERİ VE ÖNGÖRÜLER*

gitmek istedikleri adaların genel olarak kıyılarımızı yakın sayılabilecek adalar olduğu görölmektedir. Bu çerçevede ölkelerindeki açlık sefalet ve baskıdan kurtulmak için özellikle Edirne, Çanakkale, İzmir, Aydın ve Muğla ili sahillerini kullanan göçmenlerin bu bölgeleri tercih etmelerinin en önemli nedeninin Meriç Nehrinden sonra Yunanistan'a kaçabilecekleri en yakın yerin başta Küçükkuşu-Asos sahilleri olmak üzere, kaçacakları sahillerin bölgenin ıssız, dağlık ve ormanlık olmasından kaynaklandığı değerlendirilmektedir. Bu çerçevede bahse konu kaçış bölgeleri kaçakların kötü hava şartlarında ve denizin dalgalı olduğu zamanlarda, bir kaç gün saklanmalarına da olanak sağlamaktadır (Ege'de Yasa Dışı Göç, 2008). Göçmenlerin adalara yönelmelerinin en önemli nedeni ise bahse konu adaların Türkiye'ye yakın olmaları, bir kısmının ise doğrudan AB toprağı olmasından kaynaklandığı değerlendirilmektedir. Bu verilere göre son dönemde alınan önlemler neticesinde, 2000'li yılların başında İtalya, Malta gibi uzak mesafeleri hedef alan yasa dışı göç organizasyonlarının günümüzde yakın mesafelerdeki Yunan Adaları ile bazen gittikleri yeri bile bilmeden aidiyeti belli olmayan adalara yöneldiği gözlemlenmektedir. Bu konuda, bazı yasa dışı göç organizatörlerinin, yasa dışı göçmenleri Yunan Adalarına götürüyoruz diyerek Ege'de aidiyeti belli olmayan ada/kayacıklara bıraktıkları meydana gelen olaylardan bilinmektedir.

1.4. AB Tarafından Yasa Dışı Göç Yönelik Alınan Önlemler

AB, üye ölkelerine yönelik yasa dışı göç hareketini durdurmak için, üye ölkeler bazında veya müşterek olarak önleyici tedbir almaktadır. Bu kapsamda İspanya, kendi ölkesine ulaşma çabası esnasında yakalanan göçmenlere yönelik olarak Fas ve Moritanya'da geri gönderme kampları kurarken; İtalya, Libya sahillerinden ölkesine yönelik yasa dışı göçün engellenmesi için bu ölkeye Sahil Güvenlik Botları hibe etmekte, radar sistemleri kurmaktadır.

AB ise, üye ölkelerin dışı sınırlarının güvenliğinde istihbarata dayalı operasyonel koordinasyonun sağlanması amacıyla, AB Üyesi Ölkelerin Dışı Sınırlarında Operasyonel İşbirliğinden Sorumlu Ajansı'nı (FRONTEX) kurmuştur (<http://www.frontex.europa.eu>). Kurulan bu ajansa bağlı gemi ve uçaklarla başta Orta Akdeniz ve Ege Denizi olmak

*EGE'DE DENİZDEN YAPILAN YASA DIŞI GÖÇ VE GÖÇMEN PROFİLLERİ,
GÖÇMENLERİN GELECEĞE YÖNELİK BEKLENTİLERİ VE ÖNGÖRÜLER*

üzere deniz ve kara sınırlarına yönelik kontrol, sınırların gözetlenmesi/korunmasına yönelik bilgi değişimi ve devriye faaliyetleri sürdürülmektedir. Deniz sınırlarında alınan tüm tedbirler müşterek olarak değerlendirildiğinde, gerek AB ülkelerinin FRONTEX kapsamında almıő olduğu tedbirler, gerekse Afrika'nın kuzeyindeki ülkelerle ülkemizin almıő olduğu tedbirler; Ege ve Akdeniz'deki yasa dışı göç rotasını, önce Doğu Akdeniz güzergâhına (Göç Yolu-3), daha sonra ise Türkiye'nin kuzey bölgeleri ile RF üzerine (Göç Yolu-5) yönlendirebileceği değerlendirilmektedir.

2. Denizde Yakalanan Yasa Dışı Göçmenlere Ait İstatistik Bilgileri

Denizde yakalanan göçmenlere ait istatistikî bilgilerin tutularak analiz edilmesi, ülkelerin yasa dışı göç sorununa çözüm bulması açısından önemli bir etkidir. İstatistiksel verilerin, genel olarak herhangi bir gerçeği, herhangi bir olayın sayısal doğasını anlamamıza, bu olayı veya olayları özelliklerine göre ayırmamıza yardımcı olduğu dikkate alındığında; yasa dışı göçten elde edilen verilerin birbirleri ile mukayese edilerek sonuç elde edilmesi önemli bir husustur. Bu verilerin analizi ile suç sosyolojisi kapsamında yasa dışı göçmenlere ait veriler analiz edilebilecek, geleceğe yönelik öngörülerde bulunulabilecektir.

2.1. Denizde Yakalanan Yasa Dışı Göçmenlerin Yıllara Göre Değerlendirilmesi

Sahil Güvenlik Komutanlığı unsurlarınca 2000-2009 yılları arasında denizden yasa dışı göç esnasında 27,752 göçmen, deniz sınırlarımızdan yasa dışı yöntemlerle giriş/çıkış yapmaya çalışırken yakalanmıőtır.

Denizden yasa dışı göç esnasında, 2000-2009 yılları arasında yakalanan yasa dışı göçmenlerin dağılımı, Grafik-1'de olduğu gibidir. Bahse konu grafik incelendiğinde, 10 yıllık veriye göre denizden yasa dışı göç yakalama ortalamasının 2775 kişi/yıl olduğu tespit edilmiştir.

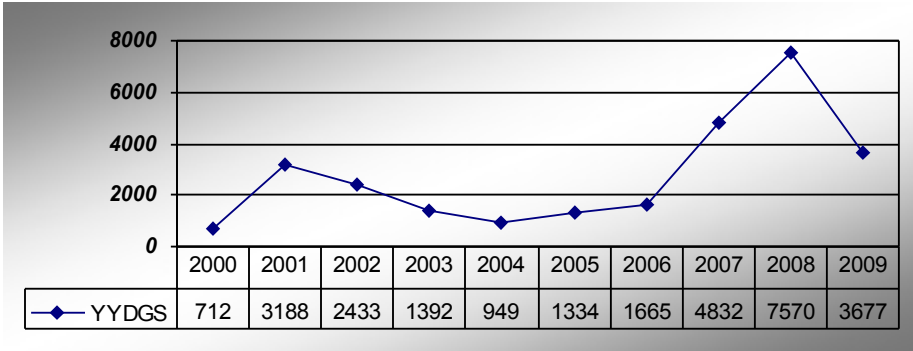
Bu verilere göre, 2001 ve 2002 ile 2007-2009 yılları arasında yıllık ortalamanın üzerinde yakalama yapılmıőtır. Yakalanan yasa dışı göçmen sayısında özellikle 2001-2004 yılları arasında azalma; 2005 yılından itibaren ise sürekli bir artış yaşandığı saptanmıőtır.

*EGE'DE DENİZDEN YAPILAN YASA DIŞI GÖÇ VE GÖÇMEN PROFİLLERİ,
GÖÇMENLERİN GELECEĞE YÖNELİK BEKLENTİLERİ VE ÖNGÖRÜLER*

Yakalamalar özellikle 11 Eylül 2001 sonrası artış göstermiş, ekonomik ve siyasi krizlerin artmış olduğu 2007 yılından itibaren ise son 10 yılın ortalamasının üzerinde seyrini sürdürmüştür. Bu husus başlangıçta sistematik olmadan -bireysel olarak- yapılan yasa dışı göçün organize bir nitelik kazanarak sürekliliğe dönüştüğünü göstermektedir.

Grafik-1'e göre 2008 yılında denizde yakalanan yasa dışı göçmenlerin sayısının, önceki üç yılda yakalananların toplamından fazla olduğu görülmektedir. Bunun 2005 yılında Endonezya ve Pakistan'da yaşanan deprem, 2007 yılında Bangladeş'te yaşanan kasırga ile 2007 yılından itibaren dünya gündeminin ön sıralarına oturan ekonomik krizin etkilerinden kaynaklandığı değerlendirilmektedir.

Grafik-1: Denizde Yakalanan Yasa Dışı Göçmenlerin Yıllara Göre Sayısı (YYDGS) (2000–2009)

Kaynak: Bahse konu veriler bu konuda yayımlanan çeşitli makale ve internet sitelerinden derlenmiştir.

Sahil Güvenlik Komutanlığı tarafından, denizde kolluk faaliyetlerinin sıklaştırılması ve alınan önlemlerin artırılması neticesinde, yakalanan yasa dışı göçmen sayısı, yıllara göre değişiklik göstermesine rağmen (Grafik-1), AB'ye yönelik göç akımında genel anlamda düşünüldüğünde herhangi bir azalma eğiliminin bulunmadığı görülmektedir.

*EGE'DE DENİZDEN YAPILAN YASA DIŞI GÖÇ VE GÖÇMEN PROFİLLERİ,
GÖÇMENLERİN GELECEĞE YÖNELİK BEKLENTİLERİ VE ÖNGÖRÜLER*

Genel olarak değerlendirildiğinde, Sahil Güvenlik Komutanlığı sorumluluk sahasında denizde yakalanan yasa dışı göçmenlerin 10 yıllık yakalama ortalamasınının 2775 kişi/yıl olduğu tespit edilmiştir. Yıllık ortalamaya göre 2001–2007–2008 ve 2009 yıllarında yıllık ortalamanın üzerinde yasa dışı göçmen yakalanmıŐtır. Buna göre son 4 yıl içerisinde Sahil Güvenlik Komutanlığı unsurları tarafından tespit edilen yasa dışı göç yakalamalarında genel ortalamaya göre bir artış eğilimi olduğunun görölmesinin de, yasa dışı göçün gelecek dönemde süreceğinin göstergesi olabileceği değerlendirilmektedir.

Bu miktar dikkate alınarak, 2009 yılında yakalanan 3677 kiŐilik yakalama sayısı ile genel ortalamaya göre % 32'lik bir artış meydana gelmiştir. Bu durum, 2008 yılındaki yakalama sayısına göre her ne kadar azalmıŐ gibi görölse de, yine de 10 yıllık ortalamanın altına inmediği dikkate alındığında, göçün 2004 yılından itibaren sürekli artış içinde olduğu, 2004 yılından itibaren de yıllık ortalamanın üzerinde istikrarlı bir şekilde devam ettiği görölmektedir.

2.2. Denizden Yapılan Yasa Dışı Göçte Yakalanan Göçmenlerin Genel Görölümü

Ege'de denizden yapılan yasa dışı göçe yönelik bilgilerin toplanması için hazırlanan "Yasa Dışı Göçmen Bilgi Anketi" 2009 yılı içerisinde yakalanan göçmenlere gönüllölük esasıyla tarafımdan uygulanmıŐtır. Anket 54 sorudan ibaret olup göçmenlerin anket soruları dört ana bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, yasa dışı göçmenin ülkesinden çıkıŐından ülkemize geliŐi, hedef ve kaynak ülke bilgileri ile göçmenlerin görölüşleri tespit edilmeye çalışılmıştır. Anket sorularının oluŐturulmasında konu ile ilgili kamu kurumları, sivil toplum örgütleri ve uluslararası kaynaklardan yararlanılmıŐtır. Anket çalıŐması, 01 Temmuz–31 Aralık 2009 tarihleri arasında Ege'de yakalanan 186 yasa dışı göçmen üzerinde yapılmıŐtır. 2009 yılı içerisinde 3677 yasa dışı göçmen yakalandığı dikkate alındığında 6 aylık dönem içinde yakalanan yasa dışı göçmenlerin %10'una uygulanmıŐtır. Bu oran anketin uygulanması açısından istatikselsel olarak anlamlı sayılabilecek bir miktardadır. Bahse konu anketler, daha sonra SPSS Analiz Programı'nda değerlendirmeye tabi tutulmuŐ ve aŐaęıda belirtilen sonuçlara ulaŐılmıŐtır.

2.3. Yasa Dışı Göçmenlerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımı

Denizden yapılan yasa dışı göç esnasında yakalanan yasa dışı göçmenlerin cinsiyetlerine göre dağılımı Tablo-2'de olduğu gibidir. Bahse konu tablo incelendiğinde yasa dışı göçmenlerin % 84,2'sinin erkek, % 15,2'sinin ise bayan olduğu tespit edilmiştir.

Tablo-2: Göçmenlerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımı

GÖÇMENLERİN CİNSİYETLERİ	GÖÇMEN SAYISI	%	GEÇERLİ %
Bayan	28	15,1	15,2
Erkek	155	83,3	84,2
Diğer	1	0,5	0,5
Toplam	184	98,9	
Yanıtlamadı	2	1,1	
<i>Toplam</i>	186	100,0	100

Bu veriler sonucunda cinsiyetlerine göre yasa dışı göçün, yolculuğunun zor Şartları nedeni ve erkeklerin ilk önce iş bulmak için gitmeleri veya bekâr olmaları sebebiyle bayanlar tarafından çok fazla tercih edilmediği değerlendirilmektedir. Ayrıca bu sonuçlar yasa dışı göçü en fazla erkeklerin tercih etmesinin nedeninin, hedef ülkeye ilk olarak erkek göçmenlerin intikal etmek istemesinin etkili olduğu, bayanların ise daha sonra ailesi ile birleŐmek üzere yasa dışı göçe yöneldiğini göstermektedir. Bu sonuçlara göre denizden yasa dışı göç esnasında yakalanan her 5 yasa dışı göçmenden 4'ü erkeklerden oluşmaktadır. Ayrıca erkek göçmenlerin fazlalığı ülkesinde iŐsizliĐin ve yaşam güvencesinin olmadığının göstergesi açısından önemli bir husustur.

2.4. Göçmenlerin Medeni Durumlarına Göre Dağılımı

Yasa dışı göç esnasında yakalanan örneklemin medeni durumlarına bakıldığında (Tablo-3) görünüŐlerinin % 62'sinin bekâr, %

*EGE'DE DENİZDEN YAPILAN YASA DIŞI GÖÇ VE GÖÇMEN PROFİLLERİ,
GÖÇMENLERİN GELECEĞE YÖNELİK BEKLENTİLERİ VE ÖNGÖRÜLER*

25'inin evli, % 7,2'sinin ayrı yaşayanlardan ve % 5,9'unun ise boşanmış göçmenlerden oluştuğu tespit edilmiştir.

Elde edilen verilere göre göçmenler açısından bekâr, boşanmış ve ayrı yaşayanlar birlikte düşünöldüğünde oranın % 75,2'ye ulaştığı görölmektedir. Bu durum tek başına olan kişilerin yasa dışı göçe, evlilere oranla çok daha kolay yöneldiğini göstermektedir. Bu çerçevede eldeki verilere göre yalnız yaşayan göçmenlerin ülkesini terk ederek başka bir ülkeye yerleşmek gibi radikal kararları çok daha kolay aldığı, aile bağları olan evli göçmenlerin ise ailesinin sorumluluklarını da beraber düşünerek yasa dışı göçe daha az yönelimli olduğu görölmektedir.

Tablo-3: Göçmenlerin Medeni Durumlarına Göre Dağılımı

MEDENİ DURUMLARI	GÖÇMEN SAYISI	%	GEÇERLİ %
Evli	45	24,2	24,9
Bekâr	112	60,2	61,9
Boşanmış	11	5,9	6,1
Ayrı Yaşıyor	13	7,0	7,2
Toplam	181	97,3	100
Yanıtlamadı	5	2,7	
<i>Toplam</i>	186	100,0	

Mevcut verilere göre göçmenlerin bekâr olmalarının yaşadıkları toprakları terk etmelerini kolaylaştırıcı bir etken olduğu, medeni durumunun ülkesini terk edip etmeyeceğine ilişkin kararını etkilediği değerlendirilmektedir.

2.5. Göçmenlerin Öğrenim Düzeylerine Göre Dağılımı

Denizden yapılan yasa dışı göç esnasında yakalanan yasa dışı göçmenler öğrenim seviyeleri açısından (Tablo-4) analiz edildiğinde örneklemin % 41,4'ünün okuryazar veya ilkökul mezunu oldukları,

**EGE'DE DENİZDEN YAPILAN YASA DIŞI GÖÇ VE GÖÇMEN PROFİLLERİ,
GÖÇMENLERİN GELECEĞE YÖNELİK BEKLENTİLERİ VE ÖNGÖRÜLERİ**

bunu % 21 ile ortaokul mezunu örneklemin takip ettiği, % 16,1'inin ise lise ve dengi okul mezunu göçmenler olduğu tespit edilmiştir.

Tablo-4: Göçmenlerin Öğrenim Düzeylerine Göre Dağılımı

GÖÇMENLERİN ÖĞRENİM DÜZEYLERİ	GÖÇMEN SAYISI	%	GEÇERLİ %
Okur- yazar değil	21	11,3	11,5
Okur-yazar veya ilkokul mezunu	77	41,4	42,3
Ortaokul mezunu	39	21,0	21,4
Lise veya dengi okul mezunu	30	16,1	16,5
Üniversite veya Yüksek Okul Mezunu	7	3,8	3,8
Yüksek Lisans	8	4,3	4,4
Toplam	182	97,8	100
Yanıtlamadı	4	2,2	
<i>Toplam</i>	186	100,0	

Örneklemin okuryazar olanlar dâhil lise seviyesine kadar toplam eğitim oranının % 80,2 olduğu görölmektedir. Buna göre yüksek okul ve üzerinde eğitim sahibi olan göçmenlerin oranının % 8,2 olduğu dikkate alındığında, yasa dışı göçe yönelen kişilerin büyük bir çoğunluğunun iyi bir eğitim sahibi olmadıklarını ortaya koymaktadır.

Bu veriler dikkate alındığında yasa dışı göç eden kişilerin genel olarak öncelikle temel ve orta eğitim düzeyinde oldukları, bu oranlara lise seviyesi de dâhil edildiğinde her 5 yasa dışı göçmenden 4'ünün en fazla lise seviyesinde göçmenlerden olduğu görölmektedir. Bu durum kaynak ülkedeki eğitim seviyesi arttıkça yasa dışı göç eden kişilerin oranının azaldığına dikkat çekmektedir.

Yasa dışı göçmenlerin bayanlar açısından öğrenim seviyeleri araştırıldığında, öğrenim seviyesi yüksek olan bayanların yasa dışı göçe daha fazla yöneldiği görölmüŐtür. Bunun nedeninin bayanların öğrenim

**EGE'DE DENİZDEN YAPILAN YASA DIŞI GÖÇ VE GÖÇMEN PROFİLLERİ,
GÖÇMENLERİN GELECEĞE YÖNELİK BEKLENTİLERİ VE ÖNGÖRÜLER**

seviyesi arttıkça yasa dışı göçe yönelik farkındalığının artmasından kaynaklandığı değerlendirilmektedir.

2.6. Göçmenlerin Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

Denizden yapılan yasa dışı göç esnasında yakalanan yasa dışı göçmenler yaş gruplarına göre analiz edildiğinde (Tablo-5) en fazla göç eden grubun 18-30 yaş arasındaki kişiler (%54,3) olduğu tespit edilmiştir. Bunu % 17,7 ile 31-50 yaş grubunun izlediği görölmektedir.

Tablo-5: Göçmenlerin Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

GÖÇMENLERİN YAŞ GRUPLARI	GÖÇMEN SAYISI	%	GEÇERLİ %
5-17	30	16,1	17,6
18-30	101	54,3	59,4
31-50	33	17,7	19,4
51-59	3	1,6	1,8
60 Yaş ve üstü	3	1,6	1,8
Toplam	170	91,4	100
Yanıtlamadı	16	8,6	
<i>Toplam</i>	186	100,0	

Yasa dışı göçmenlerden 5-30 yaş grupları toplam olarak düşünöldüğünde göç eden oranı % 70,4'e yükselmiŐtir. Bu oran dikkate alındığında yasa dışı göçün en yoğun olarak 5-30 yaşlarındaki genç kuşaklarda yoĐunlaŐtıĐı görölmektedir. Bu oran dikkate alındığında yasa dışı göç, yaş olarak en yoğun 5-30 yaşlarındaki genç kuşaklarda yoğunlaşmaktadır. Önceki verilerdeki eğitimsiz gruptaki oran dikkate alındığında (% 80,2), yasa dışı göçte eğitimin önemini bir kez daha ortaya koymaktadır.

Bu durum yasa dışı göçe yönelen örneklemden eğitim seviyesi düşük olan genç nüfusun daha rahat karar alabildiğini bu çerçevede göçe yönelebildiğini göstermektedir.

2.7. Göçmenlerin Göç Öncesi Çalışma Durumlarına Göre Dağılımı

Yasa dışı göçmenlerin göç öncesinde ülkelerinde çalışıp çalışmadıkları incelendiğinde (Tablo-6), örneklemin % 48'i çalışmadığını, % 36,9'u ise çalıştığını beyan etmiştir. Çalışmayan gruba öğrenci olan örneklem ile ev hanımları da ilave edildiğinde ülkesinde üreten kesimde bulunmayan göçmen oranı % 63,1'e ulaşmıştır. Bu husus her 3 yasa dışı göçmenden 2'sinin ülkesinde herhangi bir işte çalışmayan veya işi olmayan kişilerden oluştuğu görülmektedir.

Tablo-6: Göçmenlerin Göç Öncesi Çalışma Durumlarına Göre Dağılımı

GÖÇ ÖNCESİNDE ÜLKESİNDE ÇALIŞMA DURUMLARI	GÖÇMEN SAYISI	%	GEÇERLİ %
Çalışıyor	66	35,5	36,9
Çalışmıyor	86	46,2	48
Öğrenci	13	7,0	7,3
Ev Hanımı	14	7,5	7,8
Toplam	179	96,2	100
Yanıtlamadı	7	3,8	
<i>Toplam</i>	186	100,0	

Bu veriler göçmenlerden işsizlik ve ekonomik koşullar nedeni ile göç ettiklerini söyleyenleri destekler niteliktedir. Bu çerçevede yasa dışı göçe yönelen göçmenlerin büyük bir kısmı kaynak ülkelerinde işsiz kişilerden oluşmaktadır. Ayrıca çalışan kişilerin oranının ise % 36,9 olarak tespit edilmesine rağmen gelir durumları ile birlikte düşünüldüğünde bu çalışan kişilerin % 85,6'sının az gelirli veya sabit geliri olmayan kişilerden oluştuğu görülmektedir. Bu husus insanların öncelikle işsizlik ve bunun getirdiği açlık sebebi ile ülkesini terk ettiğini ortaya koymaktadır.

2.8. Göçmenlerin Gelir Durumlarına Göre Dağılımı

Göçmenlerin göç öncesi gelir durumlarına ilişkin elde edilen veriler Tablo-7'de olduğu gibidir. Bahse konu tablo değerlendirildiğinde (Tablo-7) örneklemden az gelirli olduğunu beyan edenlerin oranı % 43,1, orta gelir seviyesinde olanların ise % 12 olduğu tespit edilmiştir. Sabit geliri olmayanlar ile az gelirli olanlar müşterek olarak düşünöldüğünde toplam oranının % 85,6 olduğu görölmektedir.

Tablo-7: Göçmenlerin Gelir Durumlarına Göre Dağılımı

GÖÇ ÖNCESİ ÜLKESİNDEKİ GELİR DURUMLARI	GÖÇMEN SAYISI	%	GEÇERLİ %
Az gelirli	72	38,7	43,1
Orta Gelirli	20	10,8	12
Yüksek Gelirli	4	2,2	2,4
Sabit geliri yok	71	38,2	42,5
Toplam	167	89,8	100
Yanıtlamadı	19	10,2	
<i>Toplam</i>	186	100,0	

Bu sonuçlar her 5 örneklemden 4'ünün göç öncesindeki kaynak ölkesinde sabit gelirinin olmadığı veya az gelirinin olduğunu göstermektedir. Buna göre elde edilen bu veri de örneklemin ölkesindeki sosyal koşullar nedeni ile ölkesini terk ettiğini desteklemekte/göstermektedir.

2.9. Göçmenlerin Kaynak Ölkelerine Göre Dağılımı

Göçmenlerin geldikleri kaynak ölkelere göre elde edilen veriler Tablo-8'de olduğu gibidir. Bahse konu olan tablo değerlendirildiğinde (Tablo-8), yasa dışı göçte kaynak ölkeler olarak en fazla göç veren ölkelerin % 58,6 ile Filistin olduğu tespit edilmiştir. Bunu sırasıyla % 15,6 ile Afganistan, % 7,5 ile Somali ve % 4,8 ile Irak izlemektedir.

EGE'DE DENİZDEN YAPILAN YASA DIŞI GÖÇ VE GÖÇMEN PROFİLLERİ,
GÖÇMENLERİN GELECEĞE YÖNELİK BEKLENTİLERİ VE ÖNGÖRÜLER

Tablo-8: Göçmenlerin Kaynak Ülkelerine Göre Dağılımı

KAYNAK ÜLKE BİLGİLERİ	Göçmen Sayısı	%	Geçerli %
Afganistan	29	15,6	16,1
Somali	14	7,5	7,8
Irak	9	4,8	5
Filistin	109	58,6	60,6
İran	2	1,1	1,1
Pakistan	2	1,1	1,1
Azerbaycan	2	1,1	1,1
Moritanya	1	0,5	0,6
Eritre	3	1,6	1,7
Burma	6	3,2	3,3
Diğer	3	1,6	1,7
Toplam	180	96,8	100
Yanıtlamadı	6	3,2	
<i>TOPLAM</i>	186	100,0	

Göçmenlerin kaynak ülkelerinin bölgesel olarak analizi yapıldığında Afrika kıtasından gelenlerin oranının % 9,6, Orta Doğu bölgesinden gelenlerin oranının % 64,7, Orta Asya bölgesinden gelenlerin oranının % 17,8 ve Uzak Doğu bölgesinden gelenlerin oranının % 3,2 olduğu tespit edilmiştir.

Bu veriler, göçmenlerin en yoğun olarak öncelikle Orta Doğu bölgesinden, sonrasında Asya ve Afrika bölgesinden geldiklerini göstermektedir. Bu yoğunluğun temel sebebi ülkemizin AB topraklarına coğrafi yakınlığıdır.

Buna göre ülkemiz, göçmenler tarafından öncelikle Orta Doğu ülkelerinden yasa dışı göçte transit ülke olarak kullanılmakta, bunu Orta Asya ve Afrika ülkelerinden gelenler takip etmektedir. Özellikle

*EGE'DE DENİZDEN YAPILAN YASA DIŞI GÖÇ VE GÖÇMEN PROFİLLERİ,
GÖÇMENLERİN GELECEĞE YÖNELİK BEKLENTİLERİ VE ÖNGÖRÜLER*

Afrika'dan gelenler ile Filistin'den gelenlerin deniz yolunu kullandıkları değerlendirilmektedir. Bu konuda Gümrük MüsteŐarlıđı tarafından da (Yasa Dışı Göç, 2010) yurtdıŐından gelen gemiler içinde yasa dışı yollardan ölkemize giriş yapmaya çalışan yasa dışı göçmenlerin yakalandıkları bilinmektedir.

Göçmenler kaynak ölkeleri açısından değerlendirildiğinde, Türkiye'ye ve AB'ye mesafesinin çok uzak olmasına rağmen Burma'nın % 3,2 ile kaynak ölkeler açısından önemli bir paya sahip olduğu görölmektedir. Bu durum, Burma'da hedef ölkeler olarak AB'ye yönelik göç etmek için bir sempati duyulduğunu göstermekte, ölkelerine daha yakın olmasına rağmen yasa dışı göç için Avustralya'ya yönelmedikleri sonucunu vermektedir.

Afrika ölkelerinden kaçarak AB'ye ulaşanların ise, transit ölkeler olarak ölkemizi çok fazla tercih etmedikleri görölmektedir. Bunun nedeninin Afrika ölkelerinden AB'ye Batı ve Orta Akdeniz üzerinden daha kolay ulaşabilmeleri olduğu değerlendirilmektedir.

2.10. Göçmenlerin Göç Etmek İstedikleri Hedef Ölkelere Göre Dağılımı

Denizden yapılan yasa dışı göçte yakalanan göçmenlere gitmek istedikleri hedef ölkeler tercihleri sorulduğunda, elde edilen veriler Tablo-9'da olduğu gibidir.

EGE'DE DENİZDEN YAPILAN YASA DIŞI GÖÇ VE GÖÇMEN PROFİLLERİ,
GÖÇMENLERİN GELECEĞE YÖNELİK BEKLENTİLERİ VE ÖNGÖRÜLER

Tablo-9: Göçmenlerin Göç Etmek İstedikleri Hedef Ülkelere Göre Dağılımı

	İTALYA	İSPANYA	İNGİLTERE	NORVEÇ	BELÇİKA	FRANSA	YUNANİSTAN	İSVEÇ	FINLANDIYA	ALMANYA	HOLLANDA	KANADA	ABD	DİĞER
Göçmen Sayısı	16	4	25	60	10	8	38	30	6	53	20	17	6	3
Tercih Etmeyen	170	182	161	126	176	178	148	156	180	133	166	169	180	183
Toplam	186	186	186	186	186	186	186	186	186	186	186	186	186	186
%	8.6	2.2	13.4	32.3	5.4	4.3	20.4	16.1	3.2	28.5	10.8	9.1	3.2	1.6

Elde edilen veriler değerlendirildiğinde göçmenlerin, % 32,3'si öncelikle Norveç'e gitmek istemektedir. Bunu % 28,5 ile Almanya, % 20,4 ile Yunanistan, % 16,1 ile İsveç, % 13,3 ile İngiltere ve % 10,8 ile Hollanda takip etmektedir. Bu veriler göçmenlerin öncelikle iş olanağı daha fazla ve diğer ülkelere göre yaşlı nüfusa sahip ülkeleri hedef ülke olarak seçtiklerini ortaya çıkarmaktadır. Buna göre hedef ülke seçiminde en önemli faktör gittiğı ülkede iş olanağının bulunmasıdır.

Tablo-9'a göre göçmenlerin AB'nin cephe ülkeleri olarak adlandırılan İspanya, Fransa ve İtalya'yı göçmen kabul koşullarındaki sert tavırlarından dolayı tercih etmedikleri değerlendirilmektedir.

2.11. Yasa Dışı Göçmenlerin Geleceğe Yönelik Beklentileri

Yasa dışı göçmenlerin geleceğe yönelik beklentilerinin araştırıldığı (Tablo-10) soruya ilişkin verdikleri cevaplar iki açıdan değerlendirilmiştir. Bunun birinci kısmını göçmenlerin uluslararası kurum ve ülkelerden yardım beklentileri, diğer boyutu ise yaşamını sürdürmesine ait beklentileridir.

*EGE'DE DENİZDEN YAPILAN YASA DIŞI GÖÇ VE GÖÇMEN PROFİLLERİ,
GÖÇMENLERİN GELECEĞE YÖNELİK BEKLENTİLERİ VE ÖNGÖRÜLER*

Tablo-10: Yasa Dışı Göçmenlerin Geleceğe Yönelik Beklentileri

	Birleşmiş Milletlerin Yardım Etmesi	Avrupa Birliği'nin Yardım Etmesi	ABD'nin Yardım Etmesi	Türkiye'nin Yardım Etmesi	İş	Kalacak Yer	Beklentim yok	Diğer
Göçmen Sayısı	28	69	10	93	34	31	10	2
Cevaplamadı	158	117	176	93	152	155	176	184
%	15.1	37.1	5.4	50	18.3	16.7	5.4	1.1

Bu kapsamda örneklem yasa dışı göçmenlerin, öncelikle % 50 oranla ülkemizden yardım bekledikleri belirlenmiştir. Bu oranı % 37,1 ile hedef ülke olarak seçtikleri AB'den yardım beklentileri takip etmektedir. Örneklemin vermiş olduğu cevaplara göre, ABD ve BM'den yardım beklentileri bu kuruluş/devletin seviyelerine göre oldukça düşüktür. Bunun nedeninin yasa dışı göçe sebep olarak ABD'nin görülmesi, BM'nin ise üzerine düşen sorumlulukları yerine getirecek yeterli güce sahip bir teşkilat olarak görülmemesi olduğu değerlendirilmektedir.

Diğer açıdan bakıldığında ise, burada da göçmenlerin öncelikle kalacak yer ve iş beklentileri ön plana çıkmaktadır. Göçmenlerin ülkesinden göç etmesine neden olan iş ve barınma ihtiyaçlarının toplamda % 35 ile ön planda olduğu görülmektedir.

Ülkelerinden kaçış nedenlerinin ekonomik ve savaş olduğu dikkate alındığında kalacak yer ve iş beklentilerinin oranının % 35,3 olduğu görülmektedir. Her iki veri müşterek olarak değerlendirildiğinde AB'den kalacak yer ve iş beklentilerinin sayısının % 72,4 olduğu, geleceğe yönelik olarak hiçbir beklentileri olmayan grubun oranı ise % 5,4 olarak tespit edilmiştir.

Bu verilere göre göçmenler açısından bir çıkış yolu/hedef ülke olarak ülkemizden yardım beklentilerinin her iki örneklemden biri açısından önemli bir faktör olduğu değerlendirilmektedir. Bu çerçevede

**EGE'DE DENİZDEN YAPILAN YASA DIŞI GÖÇ VE GÖÇMEN PROFİLLERİ,
GÖÇMENLERİN GELECEĞE YÖNELİK BEKLENTİLERİ VE ÖNGÖRÜLER**

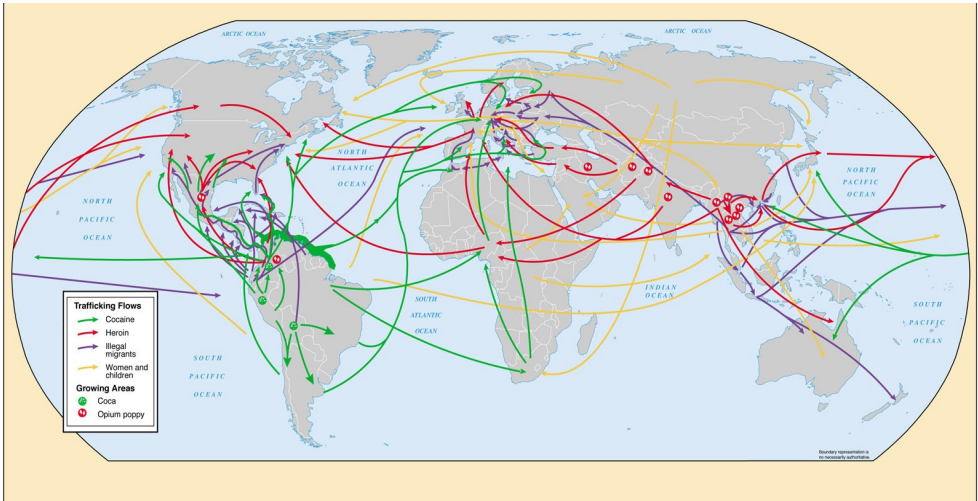
göçmenler açısından ülkemizden beklentilerin ne olduğu hususunda çalışma yapılmasının önemli olduğu kıymetlendirilmektedir.

3. Yasa Dışı Göçün Ülke Güvenliğine Etkileri

3.1. Yasa Dışı Göç Güzergâhı ile UyuŐturucu Güzergâhının KarŐılaŐtırılması

ABD Ulusal İstihbarat Konseyince yayınlanan rapora göre (Harita-3), dünyadaki narkotik madde kaçakçılığında kullanılan suç rotaları ile yasa dışı göç ve insan ticareti rotalarının benzer olduğu görölmektedir (http://www.dni.gov/nic/NIC_home.html).

Harita-3:Günümüzde Dünyadaki Yasa Dışı Faaliyet Trafiği Haritası (Anonymous 2010c)

AB'ye yönelik yasa dışı göç rotası ile narkotik suç rotası birlikte değerlendirildiğinde, rapordan da anlaşılacağı üzere, ülkemiz üzerinden hem kokain hem de narkotik suç trafiği sürmekte, buna ilaveten yasa dışı göç ve insan ticaretinin de bu rotaları izlediği anlaşılmaktadır.

Avrupa'ya yönelik yasa dışı göç özellikle hem Afrika Kıtası'ndan hem de Uzak Doğu'dan gelmektedir. Yasa dışı göçle narkotik madde kaçakçılığı karşılaŐtırıldıĐında ise yasa dışı göçün narkotik madde

kaçakçılığına göre daha rahat yapılabildiği değerlendirilmektedir. Bu çerçevede bahse konu her iki kaçakçılık türü açısından narkotik maddelerle mücadele konusunda ülkeler arasında müşterek bir görüş birliği mevcutken, yasa dışı göçle mücadelede uluslar arasında görüş birliğinin henüz sağlanmadığı ülkelerin bu konudaki tutumlarından gözlemlenmektedir. Ancak yine de yasa dışı göçü organize eden suç örgütlerinin narkotik maddeleri de yasa dışı göçmen görüntüsü altında kaçırabileceği ülkelerin güvenliği açısından gözden kaçırılmaması gereken ayrı bir konu olduğu değerlendirilmektedir.

3.2. Kavimler Göçünün Günümüzdeki Göç Hareketi İle Benzerlikleri

Dünya tarihindeki bilinen en büyük göç hareketi, tarihte "Kavimler Göçü" olarak isimlendirilen göç hareketi ile yapılmıŐtır. Büyük Hun İmparatorluğu dağıldıktan sonra Orta Asya'da kurulan Rum Devletlerinin ömrü uzun olmamıŐ ve Hunlar Milattan sonra 378 yılından itibaren Batı'ya doğru göç etmeye baŐlamıŐlardır. Hunlar bu dönemde Karadeniz'in kuzeyinden Avrupa'ya doğru giderken, karŐısına çıkan kavimleri de Avrupa içlerine doğru göç etmeye zorlamıŐlardır. Bu göç Roma İmparatorluğu'nun Kuzey kesimlerini de alt üst ederek İspanya'ya kadar uzanan büyük bir "Kavimler Göçüne" neden olmuştur. (http://tr.wikipedia.org/wiki/Kavimler_Göçü) Bahse konu göç hareketine bakıldığında kullanılan göç güzergâhının aynısının büyük bir benzerlikle (Göç Yolu-1, Göç Yolu-2 ve Göç Yolu-5) günümüzde de kullanıldığı dikkati çekmektedir. "Kavimler Göçü Güzergâhları" Harita-4'te gösterilmiŐtir.

EGE'DE DENİZDEN YAPILAN YASA DIŞI GÖÇ VE GÖÇMEN PROFİLERİ,
GÖÇMENLERİN GELECEĞE YÖNELİK BEKLENTİLERİ VE ÖNGÖRÜLERİ
Harita-4: Kavimler Göçü Haritası (Anonymous 2010d)

Bahse konu göçün sebeplerinin ve sonuçlarının iyi değerlendirilmesi, günümüzde yaşanan küresel göç hareketlerine ışık tutacaktır. Kavimler Göçü'nün (Roma İmparatorluğuna Saldırılar, 2010) en temel sebepleri arasında, günümüzdeki göçlerin nedenleri arasında da, en önemli bir yeri tutan hızlı nüfus artışı, toprakların yetersiz kalışı, olumsuz iklim şartları (kuraklık, şiddetli kışlar), kendi aralarında diğer kavimlerle mücadeleler ve salgın hastalıklar (http://tr.wikipedia.org/wiki/Kavimler_Göçü_Nedeni) bulunmaktadır

Kavimler Göçü'nün sonuçlarına bakıldığında ise, Roma İmparatorluğu yıkılarak, Doğu ve Batı Roma olarak ikiye ayrılmış, Avrupa'da göçün etkisi ile yeni milletler ortaya çıkmış, ayrıca milliyetçilik akımları güçlenmiştir. Roma İmparatorluğu Doğu ve Batı olarak 395 yılında ikiye ayrılmış, daha sonra Batı Roma İmparatorluğu 476 yılında German kavimleri tarafından yıkılmış, Avrupa'nın etnik yapısı değişmiş, Germanlerin Avrupa'ya karışması yeni milletler ortaya çıkarmıştır. Bu dönemde İngiltere, Fransa gibi Avrupa Devletlerinin de temelleri atılmış, Avrupa'da Milliyetçilik yayılmış, İlk Çağ kapanarak Orta Çağ başlamıştır (<http://www.turkkeyif.org/tarih/56720-kavimler-gocu-ve-sonuclari.html>). Bahse konu hususa benzer şekilde, günümüzde

de özellikle AB üyesi ülkeler içinde milliyetçilik akımları ile karşılaşılabilir. Avrupa'daki göçmenlerin benzer davranışları 2005 yılının Ekim ayının son haftasında Paris banliyölerinde patlak veren ve daha sonra Fransa'nın diğer kentleri ile Belçika, Hollanda ve Almanya'ya sıçrayan şiddet eylemlerinde kendini göstermiştir. Bu eylemler Avrupa'da, göçmenlerin gittikleri ülkeye uyumunun nasıl sağlanacağını gündeme getirmiştir. Bu olaya, Fransız siyasetçilerinin savunma içgüdüleri ile sorunun asıl niteliği yerine, göçmenleri eleştiren yaklaşımla yaklaşması, yasa dışı göçmenlerle kamuoyu arasındaki gerilimi azaltmak yerine, Fransız toplumu ile çoğunluğu Müslüman kökenli göçmenler arasında bir kutuplaşma çıkmasına neden olmuştur (http://www.eurozine.com/articles/article_2006-05-03-kaya-tr.html). Bu çerçevede benzer etnik temelli milliyetçilik akımlarının son yapılan seçimlerde aşırı milliyetçi akımlara mensup partilerin kazandığı oy oranlarının arttığı dikkate alındığında Hollanda, Avusturya başta olmak üzere Avrupa'nın birçok ülkesinde de güçlenmekte olduğu görülmektedir.

Kavimler Göçü'nün günümüzde göçe neden olan sebeplerle paralellik göstermesi tarihsel açıdan dikkat çekicidir. Bu çerçevede değerlendirildiğinde günümüzde yaşanan iç savaş ve savaş gibi nedenlerin bahse konu göç döneminde de yaşandığı, kuraklık ve sert kış koşulları gibi iklim değişikliklerinin neden olduğu hususların günümüzde de var olduğu bilinmektedir. Ayrıca göç sonucunda oluşan milliyetçilik akımlarının benzeri günümüzde hedef ülke olarak gidilen başta AB ülkeleri olmak üzere birçok gelişmiş ülkede artmaktadır.

3.3. Yasa Dışı Göçün Uluslararası İlişkilerimize Etkileri

Yasa dışı göç ülkemizin uluslararası ilişkilerinde de olumsuz bir etki yaratmaktadır. Bu çerçevede özellikle Türkiye ile AB arasında sürdürülen üyelik müzakerelerinde yasa dışı göç ve sınır güvenliği önemli bir yer tutmaktadır. Son yıllarda Türkiye'nin AB üyeliği ile yasa dışı göç konusu arasında ilişki kurulmaya çalışılmaktadır. Bu konuda, Yunanistan İçişleri Bakanlığı Kamu Düzeni Müsteşarı tarafından,

“Yunanistan'a ulaşan göçmenlerin asıl amacının Almanya gibi başka AB ülkelerine gitmek olduğu, eğer Türkiye'nin sınırlarını kontrol ederse bunun çok olumlu olacağı, ancak eğer durum böyle

*EGE'DE DENİZDEN YAPILAN YASA DIŞI GÖÇ VE GÖÇMEN PROFİLLERİ,
GÖÇMENLERİN GELECEĞE YÖNELİK BEKLENTİLERİ VE ÖNGÖRÜLER
devam ederse yasa dışı göç sorununun AB için giderek artan bir sorun
haline dönüŐeceĐi, bu durumda ise Türkiye'nin AB üyelik
müzakereleri ile yasa dışı göç olayı konusunda bağ kurulacağı"*

ifade edilerek (ABSG, 2010) AB üyelik müzakereleri ile yasa dışı göç olayları arasında ilişki kurulmaya çalıŐılmakta, bu durum ölkemizin AB ile iliŐkilerine, gerekse uluslararası platformlardaki diğer iliŐkilerine zarar vermektedir.

4. Sonuçlar ve Öngörüler

4.1. Sonuçlar

Yasa dışı göçmenlerin cinsiyetlerine göre dağılımı incelendiğinde, her beŐ yasa dışı göçmenden dördü erkeklerden oluşmaktadır. Bayanlar yasa dışı yolculuğun zor şartları nedeni ile göçü çok fazla tercih etmemektedir. Erkeklerin ise ölkelerindeki işsizlik ve savaştan kaçtıkları değerlendirilmektedir.

Göçmenler medeni durumları açısından değerlendirildiğinde evli bayanlarda yasa dışı göç olayı daha fazla görülürken, erkeklerde bekârlar veya ayrı yaşayanlar daha fazla yasa dışı göçe yönelimlidir. Bayanların evli olarak yasa dışı göçe yönelmemelerinin nedeni güvenlik açısından yalnız yolculuk yapmak istememeleri olduğu değerlendirilmektedir. Bu çerçevede yalnız yaşayan kişilerin göç için daha kolay kararlar aldığı, aile bağları olan göçmenlerin ise yasa dışı göçe daha az yönelimli olduğu görölmektedir. Bekâr olmaları yaşadıkları toprakları terk etmek için kolaylaştırıcı bir etkidir.

Yakalanan yasa dışı göçmenler genel olarak öğrenim seviyesi düşük kişilerden oluŐmuŐtur. Cinsiyet açısından irdelendiğinde göç eden bayanların öğrenim düzeylerinin daha iyi seviyede olduğu, ölkede eğitim seviyesi arttıkça yasa dışı göç eden kişilerinde azaldığı dikkat çekmektedir. Bu verilere göre kaynak ölkedeki eğitim seviyesinin artırılmasının yasa dışı göçü azaltacağı değerlendirilmektedir. Bu durum ölkelerindeki koŐullara dayanamayan öğrenim düzeyi yüksek olan bayanların göç etmeye daha fazla yönelimli olduğunu ortaya çıkarmaktadır. Bu nedenle kaynak ölkelerde öncelikle iş/eğitim seviyelerinin artırılması için tedbir alınmalıdır.

*EGE'DE DENİZDEN YAPILAN YASA DIŞI GÖÇ VE GÖÇMEN PROFİLLERİ,
GÖÇMENLERİN GELECEĞE YÖNELİK BEKLENTİLERİ VE ÖNGÖRÜLER*

Denizden yapılan yasa dışı göç esnasında yakalanan yasa dışı göçmenler yaş gruplarına göre en fazla 5–30 yaşlarındaki genç kuşaklarda yoğunlaşmaktadır. Göçmenler eğitim seviyeleri düşük, yalnız yaşayan/bekâr kişilerden ve gençlerden oluşmaktadır. Genel olarak değerlendirildiğinde gençlerin çoğunluğunun, orta yaş grubunun ise kısmen yasa dışı göçe yöneldiği, ancak orta yaş üzerindeki yaşlı nüfusu oluşturan 50 yaş ve üzerindeki grubun ise çok düşük oranda yasa dışı göçe yöneldikleri tespit edilmiştir. Bunun nedeninin yaşlı nüfusun hem aidiyet duygularının yüksek olması nedeni ile ülkelerini terk etmemeleri hem de yolculuğun getireceği zor şartlara dayanamayacaklarını düşünmeleri olduğu değerlendirilmektedir. Çocukluk ve ergenlik yaşı olarak değerlendirilen gruptaki erkeklerin daha fazla göç etmeye yönelimli oldukları, erkeklerin daha fazla olmasının nedeninin örneklem içindeki ergen erkeklerin kendi başlarına yolculuk yapabilmelerinden kaynaklandığı, bayanların en fazla 18–50 yaş grubunda iken göç etmeye yönelimli olduğu tespit edilmiştir.

Göçmenler ülkelerinde iş sahibi olmalarına göre değerlendirildiğinde her 3 yasa dışı göçmenden ikisinin ülkesinde işsiz olduğu, üreten kesimde bulunmadığı tespit edilmiştir. Bu durum genel olarak göçmenlerin vasıfsız beden gücü ile çalışan kişiler olduğunu göstermektedir. Devlet işinde çalışan göçmenlerin ülkedeki baskıdan, savaştan veya diğer olumsuz faktörlerden, diğer örneklem grubuna benzer şekilde olumsuz olarak etkilenmediklerini göstermektedir. Bu kaçan grubun ise rejim muhalifi olabileceği değerlendirilmektedir. Gelir durumları açısından her 5 örneklemden 4'ünün göç öncesindeki kaynak ülkesinde sabit gelirin olmadığı veya az gelirin olduğu görülmektedir. Bu durum örneklemin ülkesindeki sosyal koşullar nedeni ile ülkesini terk ettiği tezini desteklemektedir.

Kaynak ülke olarak en fazla göç veren ülke bölgesel duruma bağlı olarak % 60,6 ile Filistin uyruklu göçmenlerdir. Göçmenlerin kaynak ülkeleri bölgesel olarak toplandığında Afrika kıtasından gelenlerin oranının % 10,1, Orta Doğu bölgesinden gelenlerin oranının % 66,7, Orta Asya bölgesinden gelenlerin oranının % 18,3 ve Uzak Doğu bölgesinden gelenlerin oranının % 3,3 olduğu tespit edilmiştir. Mevcut veriler Afrika ülkelerinden kaçarak ülkemiz üzerinden AB'ye ulaşanlar

*EGE'DE DENİZDEN YAPILAN YASA DIŞI GÖÇ VE GÖÇMEN PROFİLLERİ,
GÖÇMENLERİN GELECEĞE YÖNELİK BEKLENTİLERİ VE ÖNGÖRÜLER*

göçmenlerin transit ülke olarak ülkemizi çok fazla tercih etmediklerini göstermektedir. Bunun nedeninin göçmenlerin Afrika ülkelerinden AB'ye Batı ve Orta Akdeniz üzerinden daha kolay ulaşabilmeleri olduğu değerlendirilmektedir. Transit ülke olarak ülkemiz üzerinden en fazla Orta Doğu ülkelerinden göçmen hareketleri görülmektedir. Bunun nedeninin ülkemizin yakın olmasından kaynaklanmaktadır. Bu husus ülkemizin transit ülke olarak kullanılmasının nedeninin AB tarafından iddia edildiği gibi kolluk kuvvetlerinin denetimlerinin yetersizliği değil, coğrafi olarak AB'ye yakınlığından dolayı seçildiği tezini desteklemektedir.

Göçmenlerin geleceğe yönelik düşünceleri araştırıldığında % 90'ının ülkelerine geri dönmek istemediği görülmektedir. Oranlar cinsiyetlerine göre ayrı ayrı değerlendirildiğinde benzerlik göstermektedir. Göçmenlerin geri dönmek istememelerinde en başta savaş ve terör gibi sebeplerle güvenlik kaygılarının yattığı, müteakiben ekonomik sebeplerin de ülkelerine dönmek istememelerine etki yaptığı tespit edilmiştir.

Göçmenler açısından geleceğe yönelik olarak dünyanın en büyük uluslararası teŐkilatlarından biri olan Birleşmiş Milletlerden yardım bekleyenlerin oranının % 15,1 olarak ortaya çıkması, göçmenlerin bu kuruluŐtan yardım beklentilerinin çok düşük seviyede olduğunu açık olarak göstermekte, güvensizlik hissedilmektedir. Benzer şekilde ABD'den de beklentilerinin % 5,4 seviyesinde çıkması bu ülkeye olan güvensizliğin göstergesi sayıldığı değerlendirilmektedir.

Göçmenler açısından ülkemizin bir çıkış yolu/hedef ülke olarak görüldüğu dikkate alınarak ülkemizden beklentilerin ne olduğu hususunda çalışma yapılmasının gerekli olduğu değerlendirilmektedir.

4.2. Öngörüler

Gelecek yüzyılda da dünyada küreselleşmenin getirdiği olumsuzluklarda herhangi bir deđiŐiklik olmadığı takdirde yasa dışı/düzensiz göç hızlanarak devam edecektir. Buna bağlı olarak "Kavimler Göçü'nün" nedenlerine benzer şekilde, küreselleşmenin getirdiği olumsuz etkilerle, kaynakları yetersiz alanlardan kaynakları bol olan alanlara doğru göçler artacaktır. Bu çerçevede dünya

*EGE'DE DENİZDEN YAPILAN YASA DIŞI GÖÇ VE GÖÇMEN PROFİLLERİ,
GÖÇMENLERİN GELECEĞE YÖNELİK BEKLENTİLERİ VE ÖNGÖRÜLER*

ekonomisindeki tüm ticari faktörler gibi, yasa dışı göçün temelindeki işgücü de olmayan/yetersiz alanlara doğru sürekli bir yer değiştirme hareketi gösterme eğilimi içinde bulunacaktır.

Mevcut veriler kolluk kuvvetleri vasıtası ile yasa dışı göçün kısa vadede durdurulamayacağını, ancak hızının azaltılabileceğini. Bu durumun çözümünün bulunmaması halinde gelecekte geçmişte yaşanan Kavimler Göçü'ne benzer şekilde toplu göç olacağına da işaret etmektedir. Çünkü kullanılan kuvvete karşı göç yolları da değişiklik göstermektedir. Bu çerçevede Kavimler Göçü'nün nedenlerinin ve sonuçlarının günümüz şartlarında iyi analiz edilerek geleceğe yönelik öngörülerde bulunulması gereklidir.

Geçmişte Kavimler Göçü ile ülkelerin etnik yapılarının değiştığı dikkate alındığında, yasa dışı göç iyi kontrol edilerek yönlendirildiği takdirde ülkeler arasında, etkisi daha önceden tahmin edilemeyecek kadar büyük bir tehdit olarak kullanılabilir.

Başta AB üye ülkeleri olmak üzere ulus devlet yapısına sahip birçok ülkede 2005'te Fransa'da yaşanan olaylara benzer şekilde yaşanabilecek göçmen ayaklanmaları, göçmenlere karşı etnik milliyetçilik akımları gelişecek, güçlenerek göçmenlere karşı tepki oluşacaktır.

Yasa dışı göçmenlere yardım edilebilmesi için başta AB olmak üzere BM ve diğer uluslararası sivil toplum örgütleri ile müşterek hareket edilmesi ve göçmenlerin kaynak ülkelerindeki savaş ve şiddetin durdurulması gereklidir. Bütün bunlara ilaveten göçmenlerin ülkelerini terk etmelerine neden olan sebeplerin başında önemli bir yer tutan kaynak ülkedeki iş imkânlarının olmaması ve göçmenlere güvenle kalacak yerlerin bulunmaması gibi sebeplerin ortadan kaldırılması da göçü durduracak etkenler açısından büyük bir öneme sahiptir.

Ülkemiz açısından değerlendirildiğinde AB'nin güney sınırlarında alınan tedbirlerin etkisi ile gelecekte yasa dışı göç güzergâhı Türkiye'nin kuzey bölgelerinden AB üyesi ülkelere (Romanya ve Bulgaristan) ve RF'ye kayabilecektir.

Geçmişte olduğu gibi gelecekte de iklim değişikliklerinin en önemli sonuçlarından birinin insan göçü olacağı dikkate alınmalı, bu

*EGE'DE DENİZDEN YAPILAN YASA DIŞI GÖÇ VE GÖÇMEN PROFİLLERİ,
GÖÇMENLERİN GELECEĞE YÖNELİK BEKLENTİLERİ VE ÖNGÖRÜLER*

çerçeve de iklim değişikliklerinden en fazla etkilenecek ülkeler üzerinde şimdiden araştırma yapılarak gereken önlem alınmalıdır.

Yasa dışı göçün önlenmesi veya kontrol edilebilir bir seviyeye gelmesi konusunda yukarıda belirtilen hususlara uzun yıllar çözüm bulunmasında zorluk çekilebileceği, bu nedenle Türkiye'nin yasa dışı göçte transit ülke konumunun devam edeceği düşüncesiyle, konu hakkında ulusal politikaların güçlendirilmesi önem arz etmektedir.

Summary

21st century has been an era on which migration including millions of people and migration movements occurred often and it is estimated that this situation will continue according to the present data. If the conditions don't change, illegal migration movements which derive from political, economic and social reasons as well as the purposes based on finding a job and migration have affected a lot of countries in terms of resources, aims and transit countries. So, illegal migration which is preferred by illegal crime organizations is an important sector because it has high profit and low cost.

Illegal migration to Europe via Turkey originates from the Africa continent and Far East as well. EU founded FRONTEX in order to ensure operational coordination based on information including the security of member countries' border lines. It is known that the most common features of exit or escape points are the shore lines which are near EU lands. The Aegean Region and the Mediterranean shores have been mainly used to migrate via Turkey.

It must be kept in mind that illegal migration movements occurred today are parallel to reasons and results of "Tribal Movements". When we examine the profiles of migrants, we realize that women don't prefer migration. On the other hand, men prefer migration because they have been unemployed or they want to escape from war. It is also evaluated that illegal migration movement has been the most common amongst married women, bachelors or divorced men and people who have low education level.

*EGE'DE DENİZDEN YAPILAN YASA DIŞI GÖÇ VE GÖÇMEN PROFİLLERİ,
GÖÇMENLERİN GELECEĞE YÖNELİK BEKLENTİLERİ VE ÖNGÖRÜLER*

In order to help illegal migrants, wars and violence have to be stopped in their own countries. As Turkey will keep being the transit country, it should be kept in mind that the national policies on this issue must be strengthened.

Kaynakça:

Anonymous 2010a, <http://www.gercekgundem.com/img/news/harita0810.jpg>, EriŐim Tarihi:14.06.2009.

Anonymous 2010b, <http://www.adiyamanli.org/images/aegeanMap.jpg>, EriŐim Tarihi:04.07.2009.

Anonymous 2010c, http://www.dni.gov/nic/PDF_GIF_global/current_illicit_trafficing.pdf, Global Current İlicit Trafficing, EriŐim Tarihi:11.08.2010.

Anonymous2010d, http://www.turkcebilgi.com/images/imgk/Kavimler_gocu_haritasi.png, EriŐim Tarihi:18.09.2010.

EGM Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı (Őubat 2009), 2008 Raporu, Ankara, EGM Yayınları, s.63.

Erdiñ Ç., 2008, 27 Mart, Ege'de Yasa dışı GÖç, arama.hürriyet.com.tr/arsivnews.aspx?sd=10215882, EriŐim Tarihi:06.03.2010.

Dışişleri Bakanlığı, (1973), *Yurt Dışı GÖç Hareketleri ve VatandaŐ Sorunları*, Ankara: DıŐ İŐleri Bakanlığı Yayınları.

Terzioğlu, M. (2002), Yasa dışı GÖç, İnsan Ticareti ve İltica, 15 Mart 2010, <http://www.caginpolicisi.com.tr/8/14-15-16-17.htm>.

http://www.mfa.gov.tr/turkiye_nin-yasadisi-gocle-mucadelesi-.tr.mfa , EriŐim Tarihi:06.05.2010.

<http://www.egm.gov.tr/hizmet.yabancilar.goc.asp>

<http://usmilitary.about.com/od/glossarytermsf/g/f2578.htm>, Military Glossary, Forward Operations Base, EriŐim Tarihi:07.03.2010.

<http://www.frontex.europa.eu>, EriŐim Tarihi:09.06.2010, EriŐim Tarihi:16.06.2010.

*EGE'DE DENİZDEN YAPILAN YASA DIŞI GÖÇ VE GÖÇMEN PROFİLLERİ,
GÖÇMENLERİN GELECEĞE YÖNELİK BEKLENTİLERİ VE ÖNGÖRÜLER*
www.gümrük.gov.tr, “Yasa Dışı Göç” , EriŐim Tarihi:20.07.2010.

http://tr.wikipedia.org/wiki/Kavimler_Göçü, “Roma İmparatorluğuna Saldırıları” , EriŐim Tarihi:25.05.2010.

http://www.eurozine.com/articles/article_2006-05-03-kaya-tr.html, EriŐim Tarihi:20.07.2010.

İçduygu, Ahmet (February 2003). Irregular Immigration in Turkey, Ankara, IOM Migration Research Series, IOM Yayınları.

Kavimler Göçü http://www.turkcebilgi.com/kavimler_g%C3%B6%C3%A7%C3%BC/ansiklopedi, EriŐim Tarihi:09.06.2010.

http://tr.wikipedia.org/wiki/Kavimler_G%C3%B6%C3%A7%C3%BC#Kavimler_G.C3.B6.C3.A7.C3.BC_Nedeni, EriŐim Tarihi:14.06.2010.

<http://www.turkkeyif.org/tarih/56720-kavimler-gocu-ve-sonuclari.html>, EriŐim Tarihi:09.06.2010.

<http://www.abgs.gov.tr/index.php?l=1&p=194>, “Türkiye Kaçak Göçmenlerle Mücadeleyi İyileŐtmezse Konuyu AB ile Üyelik Müzakereleri Gündemine TaŐıyacaklarını Söyledi”, EriŐim Tarihi:14.04.2010.